

Dorukta ölmek

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Farklar olsa da dağcılarla boksörler benzeşir.

Boksör, kalabalıkların insanıdır. Gücünü şöhrete ve kitleye sunar. Popülerleşir, hayranları olur, efsaneleşir. Doruğa ulaştığında alkışların adamıdır. Oysa

dağcı yalnızlığın içinde büyür. Başarısının doruğu doruğun başarısıdır. Ama oraya eriştiğinde yalnızlığın burcunu da fethetmiştir. Arkasında onu oraya taşıyan kimse bulunmadığı gibi kulaklarında uğuldayan alkış değil büyük sessizliklerdir.

Gene de benzeşirler. İki de başarısını kendisine ve bedenine çıplak gücüne, mücadele sırasındaki çıldırtıcı ıssızlığa borçludur. Güçleri kaslarının değil iradelerindedir. Dolayısıyla sabrın ve acıya dayanmanın gücüdür. Fakat daha derinde yatan bir şey vardır. İki insan da bir usturanın keskin ağzında ilerleyen yaratığın sabrı ve dikkatiyle ölümün sınırlarında dolaşırlar. Bu, şiddetin kıyılarında dolaşıyorlar demektir. Çünkü, ikisi de, Hades'in şerrinden korunmak isterken silahlarının

namlusuna mermi diye çıplak bedenlerini sürmüştür.

Bir dağcı öldü geçenlerde. Ağrı'nın kaç bin yıllık boşluklarından birisine yuvarlandı. Aynı tarihlerde dağcılık dünyası da insanlık dünyası da bir başka öyküyü tartışıyordu.

Francys (Fran) Arsentiev de, kocası Serguei de dağcıydı. Fran'ın tutkusu Everest'e oksijen katkısı almadan çıkan ilk kadın dağcı olmaktı. Yola çıktılar. Bir süre sonra bir başka dağcı grubu daha yola çıktı. Onların başını Cathy O'Dowd çekiyordu. Onun tutkusu da Everest'in doruğuna güneyden de kuzeyden de erişen ilk kadın olmaktı. O'Dowd, grubuyla zirveye bir saatlik mesafeye erişmişti. Birden bir kadın gördü. Bir bağla bir kayaya bağlanmıştı. Sayıklıyordu. Bilinci gidip geliyordu. "Yardım edin; beni ölüme terk etmeyin" diyordu. Vücudu mutlak soğuma sınırının altına inmişti. Hiçbir organını denetleyemiyordu. Ayakta duramıyordu. Mutlak soğuma duygusu insana aşırı sıcaklık duygusu verdiği için üstünü başını yırtmıştı.

O'Dowd zirveye neredeyse erişmişti. Yanındaki her şey sadece kendisine yetecek kadardı. Onların en önemlisi de oksijendi. Fran de kendisi de onu delice gereksiniyordu. Ona verse kendisi ortada kalacak, zincir kopacak, yalnız

o değil, grubundaki diğer dağcılar da o malum sona yürümeye başlayacaktı. Üstelik zaman geçiyordu.

Gene de karar verdiler. Fran'i kurtaracaklardı. Yürütmeye çalıştılar; yapamadı. Olmayan kontrolünü de yitiriyordu. Bir saattir uğraşıyorlardı. Hava, -30 derecedeydi. Onların bedeni de soğumaya başlamıştı. Fran bütünü bilincini yitirmiş, susmuş, o bilinmeyen boşluğa yuvarlanmıştı. Ötekilerin vücudunda bütünsel titremeler başlamıştı. Fran'i daha fazla taşımak artık imkânsızdı. Yeniden karar verdiler; bırakacaklardı. 'Sadece Sevdiğim İçin' isimli kitabında anlattığına göre, O'Dowd için her şey bitmişti. Ölümler görmüştü belki ama, ölen bir insanı ilk kez görüyordu. İlk kez bir insanı, hem de erkeklerin egemen olduğu bir dünyada bir hemcinsini, ölüme bırakıyordu. Bilinci ve iradesiyle. Yaşamak bazen birilerini ölüme unutmak demektir. Üstelik, zirvede değil eşliğinde ölecekti Fran. Oysa, sonradan anlaşıldı ki, doruğa erişmişti. O işi oksijensiz yapan ilk kadın oydu. Olanlar dönüşte olmuş, kocası da canını dağda bırakmıştı.

Doruğa yarışmak ve orada kalmak budur: Yaşamak için ölmek değil, ölmek için yaşamak ve gerektiğinde birilerini unutmaktır. Ama, bunun da bir ölmek olmadığını kim söyleyebilir?